

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Робоча програма «**Методологія та організація наукових досліджень**» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». 14 с.

Розробники:

Никируй Л.І. – к.ф.-м.н., професор кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

_____ (Жук О.І.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 1	Освітня програма Управління навчальним закладом	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
	Освітній рівень: магістр	Лекції	
			6 год.
		Практичні заняття	
			4 год.
		Лабораторні заняття	
		-	-
		Самостійна робота	
			80 год.
		Індивідуальні завдання	
		-	-
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 12,5 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: оволодіння методологією та методами наукового дослідження, формування системи знань та вмінь, необхідних для самостійного виконання наукових досліджень.

Предмет дисципліни: теоретичні та практичні аспекти організації наукових досліджень у сфері управління навчальними закладами, підходи і методи аналітики з метою ефективного планування національного та міжнародного дослідження.

Основними **цілями** вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» є:

- формування цілісних теоретичних уявлень про загальну методологію наукової творчості;

- формулювання наукових знань з найбільш актуальних проблем менеджменту, методологічних засад організації та проведення наукового дослідження;
- розкриття специфіки наукового пізнання та формування філософського підходу до методології пізнавальної діяльності;
- оволодіння магістрантами понятійним апаратом і методикою виконання й оформлення науково-дослідної роботи та її захисту;
- ознайомлення зі способами роботи з науково-технічною інформацією;
- ознайомлення з загальними вимогами до наукових досліджень, основ їх планування, організації та виконання;
- ознайомлення з вимогами до оформлення різних видів дослідницьких робіт;
- засвоєння методів планування та проведення наукових досліджень, обробки й аналізу їхніх результатів, оформлення та представлення результатів дослідження;
- ознайомлення магістрантів з організацією науково-дослідної роботи студентів, викладачів, аспірантів, докторантів та ін.

Компетентності навчання:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

ФК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.

- Поняття, зміст, мета і функції науки.
- Наукознавство.
- Система підготовки наукових кадрів в Україні.

- Планування робочого графіку науковця, організація робочого місця дослідника.

Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження.

- Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження.
- Мету та види методології.
- Основні поняття методології

Тема 3. Сутність та основні етапи наукових досліджень для фахівців у сфері управління.

- Особливості організації та виконання наукових досліджень.
- Проблеми та мета дослідження.
- Документи по плануванню наукових досліджень.

Тема 4. Курсова, дипломна, магістерська роботи як кваліфікаційне дослідження.

- Поняття, характеристика і вимоги до магістерської роботи.
- Основні етапи підготовки магістерської роботи.
- Структура та технічне оформлення магістерської роботи

Тема 5. Грантовий науково-дослідний проект.

- Принципи організації та виконання досліджень
- Мета та завдання наукового дослідницького проекту.
- Пошук міжнародних грантів за управлінською тематикою.
- Пошук міжнародних партнерів
- Комунікації з іноземними колегами для формування успішної проектної команди.

Тема 6. Бази даних наукової інформації.

- Бази даних наукової інформації.
- Аналітичні дослідження у базах наукової інформації.
- Пошук в іноземних наукометричних базах.
- Розрахунок наукометричних індексів.

Тема 7. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.

- Основні поняття та функції наукових публікацій.
- Види наукових публікацій.
- Структура наукової публікації у іноземних наукових виданнях.
- Етичні нормами при написанні наукових публікацій.

Тема 8. Комерціалізація результатів наукової діяльності.

- Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності та їх зв'язок із науковими дослідженнями.
- Системи захисту прав інтелектуальної власності в Україні та світі.
- Інструментами патентування, як етап комерціалізації результатів наукових досліджень.
- Управління циклом комерціалізації розробок.
- Базові принципи фандрайзингу, акселераторів, інкубаторів бізнесу, бізнес-ангелів, стартапів та ін., як методів управління у системі комерціалізації розробок.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності. Поняття, зміст, мета і функції науки. Наукознавство. Система підготовки наукових кадрів в Україні	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	5
Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження.	-	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	5
Тема 3. Сутність та основні етапи наукових досліджень для фахівців у сфері управління.	-	-	-	-	-	-	12	1	1	-	-	10
Тема 4. Курсова, дипломна, магістерська роботи як кваліфікаційне дослідження.	-	-	-	-	-	-	17	1	1	-	-	15
Тема 5. Грантовий науково-дослідний	-	-	-	-	-	-	11	1	-	-	-	10

проект													
Тема 6. Бази даних наукової інформації.	-	-	-	-	-	-	16	-	1	-	-	-	15
Тема 7. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.	-	-	-	-	-	-	11	1	-	-	-	-	10
Тема 8. Комерціалізація результатів наукової діяльності	-	-	-	-	-	-	12	1	1	-	-	-	10
Усього годин	-	-	-	-	-	-	90	6	4	-	-	-	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Наука як сфера людської діяльності. Поняття, зміст, мета і функції науки. Наукознавство. Система підготовки наукових кадрів в Україні	-
2.	Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження.	-
3.	Тема 3. Сутність та основні етапи наукових досліджень в для фахівців у сфері управління.	1
4.	Тема 4. Курсова, дипломна, магістерська роботи як кваліфікаційне дослідження.	1
5.	Тема 5. Грантовий науково-дослідний проект	-
6.	Тема 6. Бази даних наукової інформації.	1
7.	Тема 7. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.	1
8.	Тема 8. Комерціалізація результатів наукової діяльності	-
	Разом	4

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» складається з різних видів:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами

опрацювання;

3) підготовка індивідуального проєкту (робота у групах та наступний публічний захист проєкту у вигляді дебатів).

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Наука як сфера людської діяльності. Поняття, зміст, мета і функції науки. Наукознавство. Система підготовки наукових кадрів в Україні	5
2.	Тема 2. Методологія та методи наукового дослідження. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження.	5
3.	Тема 3. Сутність та основні етапи наукових досліджень в для фахівців у сфері управління.	10
4.	Тема 4. Курсова, дипломна, магістерська роботи як кваліфікаційне дослідження.	15
5.	Тема 5. Грантовий науково-дослідний проєкт	10
6.	Тема 6. Бази даних наукової інформації.	15
7.	Тема 7. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.	10
8.	Тема 8. Комерціалізація результатів наукової діяльності	10
	Разом	80

8. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» використовуються наступні методи навчання.

Методи навчання	Характеристика
Наочні методи навчання	Ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації (читання лекцій та підготовка практичних завдань із використанням мультимедійних презентацій, демонстрація тематичних відеороликів).
Інтерактивні методи навчання	Ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм. Серед інтерактивних методів навчання використовуються: відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод.
Практичні методи навчання	Передбачають виконання практичних завдань. Серед практичних методів навчання використовуються практичні роботи, вправи, написання есе.
Інноваційні методи навчання	Поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентнісний метод (спрямований на розвиток професійних навичок, вмій та якостей здобувачів освіти), проєктно-дослідницький метод (спрямований на вирішення проблемного

	питання через розвиток пошукових та аналітичних якостей здобувачів освіти, а також навичок командної роботи), використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Програми і сервіси, які використовуються: сервіси та програмні продукти від Microsoft, інструменти Google, графічні редактори Crello та Canva, хмарне презентаційне програмне забезпечення Prezi, конструктор лендінгових сторінок of.ua, Diagrams.net, Kahoot, Mentimeter, QR Генератор, Cutt.ly.
Методи дистанційного навчання	Ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання, платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex.

10. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ чи виконання письмового тестового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих професійних навичок під час виконання практичних завдань.

Оцінювання відповідей здобувачів освіти на практичних заняттях відбувається згідно навчального розкладу за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за виконання завдань на практичних заняттях складає 60 балів.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	№ теми								Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Практичне заняття (опрацювання завдання)			15	15		15	15		60
Самостійна робота (тестування з теми)	5	5	5	5	5	5	5	5	40
Максимальна к-ть балів	100								

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному

розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Контроль за самостійну роботу.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Тестування.
2. Підготовка завдання у рамках початкової теми із наступним захистом у вигляді дебатів.

Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 40 балів.

Шкала оцінювання для залік

університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
25-49	FX	не зараховано
0-24	F	

11. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

4. Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

12. Рекомендовані літературні джерела

1. Завгородня Т.К., Прокопів Л.М., Стражнікова І.В. Методологія та технологія педагогічних досліджень [Текст]: навч.-метод.посібник .-Ів.-Франківськ: ПНУ,2014 .-76 с.
2. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
3. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
4. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014, 49 с.
5. Кормош Ж. О., Супрунович С. В., Федосов С. А., Замуруєва О. В. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 136 с.
6. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
7. Маліцький Б.А. Прикладне наукознавство. К.: Фенікс, 2007, 464 с.
8. Артемчук Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. Посіб. Для студ. Та викл. ВНЗ / Київ. Держ.лінгв. ун-т. – К.: Форум, 2000. – 270 с.
9. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.
10. A guide to the project management body of knowledge (PMBOK® Guide). 6th Edition. Newtown Square, PA : Project Management Institute, 2017. 756 p.
11. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи: Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003,ІДТ): Вид. офіц. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 86 с.
12. ISBD(G) : Загальний міжнародний стандартний бібліографічний опис.: Пер. з англ. – К.: Кн. палата України, 2001. – 40 с.
13. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень. – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 212 с.
14. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. – К.: Міленіум, 2005. – 186с.
15. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів: Підручник. – К.: Знання, 2006. – 331 с.
16. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літ-ри, 2007. – 254 с.

17. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: Підручник. – 5-те вид. –К.: Знання, 2006. – 307 с.
18. Веб-ресурси:
 - <https://www.researchgate.net/>
 - <https://www.scopus.com/>
 - <https://www.mendeley.com/>
 - <https://mjl.clarivate.com/>
 - <https://publons.com/>
 - <https://www.crdglobal.org/>
 - <https://www.stcu.int/>
 - <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal>
 - <https://www.nato.int/science/>
 - <http://nfv.ukrintei.ua/>
 - <https://scholar.google.com/>
 - <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/index>
 - <https://members.orcid.org/>
 - <https://www.issn.org/>
 - <https://ncp.pnu.edu.ua/>